

Câu 1: Nghị luận xã hội (8.0 điểm)

Cho ngày hôm nay

Có hai ngày trong tuần chúng ta không nên lo lắng.

Một là **ngày hôm qua** với những sai lầm, những âu lo, những tội lỗi, những thiếu sót ngớ ngẩn, sự nhức nhối và những nỗi đau. Ngày hôm qua đã đi qua. Mọi tiền bạc trên đời này cũng không thể đem ngày hôm qua quay trở lại. Chúng ta không thể nào hủy bỏ một hành động mà chúng ta đã làm cũng như không thể nào xóa đi một ngôn từ mà chúng ta đã thốt ra. Ngày hôm qua đã đi xa rồi!

Còn một ngày nữa mà chúng ta không nên lo lắng, đó là **ngày mai** với những gánh nặng cuộc sống, những hứa hẹn tràn trề hy vọng và việc thực hiện thì tồi tệ. Mặt trời của ngày mai sẽ mọc lên hoặc là chói lọi hoặc là khuất sau một đám mây, nhưng dù gì thì nó vẫn mọc lên. Và ngày trước khi nó mọc lên, vào ngày mai chúng ta chẳng có mối đe dọa nào, bởi lẽ nó vẫn chưa được sinh ra mà.

Vì vậy, chỉ còn một ngày duy nhất - **ngày hôm nay**....

(*Cửa sổ tâm hồn*, Nhiều tác giả, NXB Trẻ Hà Nội, 2015, tr.16 - tr.17)

Hãy viết bài văn nghị luận về thông điệp mà anh/chị nhận được từ văn bản trên.

Câu 2: Nghị luận văn học (12.0 điểm)

Bàn về lao động nghệ thuật của nhà văn, Mác-xen Pruxto cho rằng:

Một cuộc thám hiểm thực sự không phải ở chỗ cần một vùng đất mới mà cần một đôi mắt mới.

Anh/chị hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm sáng tỏ vấn đề qua một số tác phẩm thơ ca Cách mạng 1945 - 1975 trong Chương trình Ngữ văn 12.

.....**HẾT**.....

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh..... SBD.....

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM

A. YÊU CẦU CHUNG:

1. Có kiến thức văn học và xã hội đúng đắn, sâu rộng; kĩ năng làm văn tốt: bố cục rõ ràng, kết cấu chặt chẽ, diễn đạt trong sáng, giàu hình ảnh và sức gợi cảm, ít mắc lỗi về chính tả, ngữ pháp...

2. Đáp ứng yêu cầu đổi mới cách thức kiểm tra, đánh giá theo định hướng phát triển năng lực học sinh. Hướng dẫn chấm chỉ nêu một số nội dung cơ bản, định tính chứ không giá kiến thức và kĩ năng mà còn chú ý đến thái độ, cảm xúc, tình cảm của người viết. Cần trọng và tinh tế đánh giá bài làm của thí sinh trong tính chính thể, cần khuyến khích những tìm tòi, sáng tạo riêng trong nội dung và hình thức bài làm. Chấp nhận các kiến giải khác nhau, kể cả không có trong hướng dẫn chấm, miễn là hợp lí, có sức thuyết phục.

3. Tổng điểm của toàn bài là 20,0 điểm, cho lẻ đến 0,25 điểm. Hướng dẫn chấm cho từng câu, từng ý trên cơ sở đó giám khảo có thể thông nhất định ra các thang điểm cụ thể khác.

B. YÊU CẦU CỤ THỂ

CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
1	Trình bày suy nghĩ về thông điệp từ văn bản	8,0
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc bài văn</i>	0,5
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> Trân trọng cuộc sống hiện tại, trân trọng ngày hôm nay	0,5
	<i>c. Triển khai hợp lí nội dung đoạn văn:</i> vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng. Có thể viết đoạn theo định hướng sau:	6,0
	* Giải thích - Ngày hôm qua là ẩn dụ cho quá khứ đã qua mà chúng ta không bao giờ có thể thay đổi được nó... - Ngày mai là ẩn dụ cho tương lai đang chờ mỗi người ở phía trước mà chúng ta không thể đoán biết trước được... - Ngày hôm nay là hiện tại chúng ta đang nắm giữ, đang có thể thay đổi ... => Văn bản đưa đến cho chúng ta bài học: không nên nuối tiếc những gì xảy ra trong quá khứ, cũng không nên lo lắng hốt hoảng cho tương lai mà phải sống cho hiện tại trở nên ý nghĩa...	1,0
	*Bàn luận - Mỗi con người chỉ được sống một lần, chính vì vậy, mỗi chúng ta hãy biết trân trọng cuộc sống hằng ngày để không sống hoài, sống phí. Trân trọng cuộc sống hôm nay nghĩa là mỗi con người sống trọn vẹn, làm việc	4,0

	và tận hưởng những giá trị của cuộc sống, bỏ qua mọi rối ren, ưu phiền, luôn hướng đến những điều tốt đẹp.... - Trân trọng cuộc sống mỗi ngày giúp con người lạc quan hơn, hoàn thành tốt mọi mục tiêu đặt ra. Đồng thời giúp cho con người lan tỏa được tình yêu thương, thông điệp tốt đẹp cho xã hội... - Trân trọng hiện tại giúp chúng ta kết nối với mọi người, hiểu được nhiều vẻ đẹp của cuộc sống; giúp cho cuộc sống muôn màu sắc hơn, bản thân chính chúng ta sẽ cảm thấy vui vẻ, hạnh phúc và viên mãn hơn... - Tuy nhiên, chúng ta cũng cần biết trân trọng quá khứ bởi vì quá khứ đã tạo nên chúng ta của hiện tại và cho ta những bài học vô giá... Hơn nữa, chúng ta cũng cần định hướng cho tương lai để tìm lấy con đường đi cho cuộc đời mình, để thực hiện những hoài bão ước mơ của mình...	
	* Bài học nhận thức, hành động: Thái độ sống tích cực rất quan trọng đối với cuộc sống con người, mỗi người nên rèn luyện cho bản thân một thái độ sống tích cực để sẵn sàng đối mặt với những thử thách của cuộc sống trở nên có ý nghĩa...	1,0
	<i>d. Sáng tạo:</i> cách diễn đạt độc đáo, có suy nghĩ riêng về vấn đề nghị luận.	0,5
	<i>e. Chính tả, dùng từ, đặt câu:</i> đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp, ngữ nghĩa tiếng Việt.	0,5
2	Nghị luận văn học	12,0
	<i>a. Đảm bảo cấu trúc của một bài văn nghị luận:</i> Có đầy đủ Mở bài; Thân bài; Kết bài.	0,5
	<i>b. Xác định đúng vấn đề nghị luận:</i> - Trình bày cách hiểu về ý kiến của Mác-xen Pruxst bàn về sự sáng tạo trong nghệ thuật - Làm rõ qua một số tác phẩm thơ cách mạng đã học trong giai đoạn 1945 - 1975 Hướng dẫn chấm: - Học sinh xác định đúng vấn đề cần nghị luận: 0,5 điểm. - Học sinh xác định chưa đầy đủ vấn đề nghị luận: 0,25 điểm.	0,5
	<i>c. Triển khai các luận điểm nghị luận:</i> Thí sinh có thể triển khai theo nhiều cách, nhưng cần vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lý lẽ và dẫn chứng; đảm bảo các yêu cầu cơ bản sau:	
	* Giới thiệu vấn đề nghị luận, trích dẫn ý kiến	0,5
	* Giải quyết vấn đề	9,0
	1. Giải thích - <i>Cuộc thám hiểm thực sự:</i> quá trình lao động nghệ thuật của nhà văn để sáng tạo nên tác phẩm đích thực. - <i>Vùng đất mới:</i> hiện thực đời sống chưa được khám phá - <i>Đôi mắt mới:</i> cái nhìn và cách cảm thụ đời sống mới mẻ	1,0

	=> Hàm ý câu nói: Trong quá trình sáng tạo, điều cốt yếu là nhà văn phải có cái nhìn và cách cảm thụ độc đáo, giàu tính phát hiện về con người và cuộc đời. 2. Bàn luận ý kiến - Trong sáng tác văn học, đề tài mới chưa phải là cái quyết định giá trị của một tác phẩm. Đề tài chính là phạm vi hiện thực đời sống được phản ánh trong tác phẩm. Với một đề tài mới nhưng nhà văn chỉ sao chép nguyên xi theo lối chụp ảnh thì không mang lại giá trị đích thực cho tác phẩm. - Giá trị của tác phẩm và phong cách nghệ thuật của nhà văn được quyết định bởi cái nhìn và cách cảm thụ đời sống của người cầm bút . + Xuất phát từ yêu cầu trong lao động nghệ thuật dù đề tài cũ nhưng bằng cái nhìn độc đáo, giàu tính phát hiện và khám phá, nhà văn có thể thấu suốt bản chất đời sống, mang lại cho tác phẩm giá trị tư tưởng sâu sắc. + Người đọc đến với tác phẩm luôn có nhu cầu tìm hiểu, khám phá những điều mới mẻ về cuộc sống và con người được phản ánh trong tác phẩm. 3. Chứng minh Thí sinh tự do lựa chọn tác phẩm để chứng minh, làm rõ ý kiến cũng như cách triển khai vấn đề nhưng phải đáp ứng những yêu cầu sau: - Tác phẩm thơ cách mạng đã học trong giai đoạn 1945 - 1975 tiêu biểu, chọn lọc. - Bám sát vấn đề nghị luận để phân tích, làm rõ, không phân tích lan man, không trọng tâm; đặc biệt chú ý phân tích và chỉ ra được nhiều cái mới trong từng tác phẩm. Bám sát, phân tích những hình ảnh, câu thơ tiêu biểu và đem đến cho độc giả thấy rõ <i>đôi mắt mới</i> của nhà thơ. Căn cứ vào những tín hiệu nghệ thuật đặc sắc để hiểu ý nghĩa sâu xa của tác phẩm và đóng góp của nhà thơ. 4. Đánh giá nâng cao, mở rộng vấn đề - Khẳng định lại ý kiến của Mác-xen Pruxst đúng đắn, phù hợp, sâu sắc. Ý kiến đem đến cho chúng ta những nhận thức đúng đắn về sự sáng tạo trong lao động nghệ thuật nói chung, văn học nói riêng. - Nếu đã có cái nhìn giàu tính khám phá, phát hiện lại tiếp cận với một đề tài mới mẻ thì sức sáng tạo của nhà văn và giá trị độc đáo của tác phẩm càng cao. Vì thế, coi trọng vai trò quyết định của “đôi mắt mới” nhưng cũng không nên phủ nhận ý nghĩa của “vùng đất mới” trong thực tiễn sáng tác. - Người nghệ sĩ: Để có cái nhìn và cách cảm thụ độc đáo cần trau dồi tài năng (sự tinh tế, sắc sảo...), bồi dưỡng tâm hồn (tâm lòng, tình cảm đẹp với con người và cuộc đời...) và xác lập một tư tưởng, quan điểm đúng đắn, tiên bộ. - Người đọc: Trong quá trình tiếp nhận văn học cần căn cứ vào văn bản gốc, lấy nó làm cơ sở để giải mã, so sánh để chỉ ra cái mới, sự đóng góp	1,0 6,0 1,0
--	---	----------------------------------

	của văn nghệ sĩ đối với sự vận động không ngừng của văn học nước nhà Hướng dẫn chấm: - Học sinh phân tích đầy đủ, sâu sắc: 8-9 điểm - Học sinh phân tích chưa đầy đủ hoặc chưa sâu sắc: 5-7,5 điểm - Học sinh phân tích chung chung, chưa rõ các biểu hiện: 2-4,5 điểm - Học sinh phân tích sơ lược, không rõ các biểu hiện: <2,0 điểm	
	c. Chính tả ngữ pháp - Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt. Hướng dẫn chấm: - Không cho điểm nếu bài làm mắc quá nhiều lỗi chính tả, ngữ pháp	0,5
	d. Sáng tạo Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề cần nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ. Hướng dẫn chấm: HS biết vận dụng nhuần nhuyễn kiến thức về lí luận văn học... Học sinh biết cách liên hệ, đối sánh với một số tác phẩm khác nhau để làm nổi bật vấn đề... Văn viết giàu cảm xúc, hình ảnh sinh động, hấp dẫn - Đáp ứng được 2 yêu cầu trở lên: 1,0 điểm. - Đáp ứng được 1 yêu cầu: 0,5 điểm.	1,0
	Tổng điểm	20,0